

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobce: **V. Ž.**, zast. Mgr. Jakubem Trčkou, advokátem, se sídlem Spálená 21, Praha 1, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 117, Ostrava, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 5. 2014, č. j. 58 A 10/2013 – 40,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Předcházející řízení a obsah kasační stížnosti

[1] Rozhodnutím Krajského úřadu Moravskoslezského kraje (dále jen „žalovaný“), odboru dopravy a silničního hospodářství ze dne 21. 1. 2013, sp. zn. DSH/8/2013/Zez, č. j. MSK 170011/2012 (dále jen „napadené rozhodnutí“) žalovaný potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Bílovec (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 14. 11. 2012, č. j. OPR/32323-12/2200-2012/lip, kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „zákon o silničním

provozu“), pro porušení § 18 odst. 3 zákona o silničním provozu, přestupku dle § 125c odst. 1 písm. e), bod 1 zákona o silničním provozu, pro porušení § 3 odst. 3 písm. a) zákona o silničním provozu a přestupku dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, pro porušení § 6 odst. 8 písm. b) zákona o silničním provozu. Uvedených přestupků se žalobce dopustil tím, že dne 21. 3. 2012 ve 21:40 hodin na dálnici D1 v km 334 mimo obec Bílov, ve směru jízdy na Brno, řídil osobní automobil Opel Insignia, RZ X, se kterým překročil nejvyšší dovolenou rychlost 130 km/h, stanovenou zvláštním právním předpisem, neboť mu byla naměřena rychlost 171 km/h, po odečtení možné odchylky ve výši $\pm 3\%$ činila výsledná rychlost 165 km/h, čímž překročil nejvyšší dovolenou rychlost o 35 km/h. Žalobce dále uvedené vozidlo řídil, ačkoliv není držitelem příslušné skupiny řidičského oprávnění a při řízení u sebe neměl osvědčení o registraci vozidla. Za spáchání přestupků byla žalobci uložena pokuta dle § 125c odst. 4 písm. a) zákona o silničním provozu ve výši 25.000 Kč a dále sankce zákazu činnosti po dobu jednoho roku dle § 125c odst. 5 zákona o silničním provozu. Současně byla žalobci uložena dle § 79 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích (dále jen „zákon o přestupcích“) povinnost nahradit náklady spojené s projednáním přestupku, které se hradí dle vyhlášky Ministerstva vnitra č. 231/1996 Sb., a to podle § 1 odst. 1 paušální částkou 1.000 Kč. Splatnost pokuty a nákladů řízení byla stanovena do 30 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí.

[2] Proti napadenému rozhodnutí žalobce brojil žalobou ze dne 5. 3. 2013 u Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), v níž se domáhal zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného a vrácení věci k dalšímu řízení. Žalobce namítal procesní pochybení žalovaného, které spočívalo v tom, že nebylo řádně zahájeno přestupkové řízení dle § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 a § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, neboť mu žalovaný nezaslal oznámení o zahájení přestupkového řízení. Vyjádřil nesouhlas s tím, že žalovaný neakceptoval omluvu žalobce a jeho právního zástupce z ústního jednání a žádost o odročení, a ústní jednání ve věci uskutečnil bez přítomnosti žalobce. Dále namítal absenci naplnění subjektivní stránky přestupku, neboť mu nebylo známo, že pozbyl řidičské oprávnění. Žalobce v neposlední řadě namítal, že nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav věci, neboť rychlost byla naměřena zařízením POLCAM 2006, které dodává na trh společnost RAMET C. H. M, přičemž tatáž firma vystavila přístroji doklad o kalibraci. Žalobce byl toho názoru, že není v souladu se zákonem, aby dovozce rozhodoval o ověření měřidla, neboť v dané věci existuje konflikt zájmů a jednoznačný zájem dovozce na naplnění zákonných požadavků. Radarový přístroj tedy nebyl řádně kalibrován.

[3] Žalovaný se k věci vyjádřil podáním ze dne 26. 4. 2013. Uvedl, že řízení o přestupcích bylo řádně zahájeno tím, že byla žalobci doručena do vlastních rukou písemnost ze dne 24. 9. 2012, nadepsaná jako „Předvolání obviněného-pokračování ústního jednání“. Tento úkon byl dle žalovaného v souladu s § 46 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“), podle kterého může být oznámení o zahájení řízení spojeno s jiným úkonem v řízení. Omluva z ústního jednání nebyla dle žalovaného podána bezodkladně, neboť zástupce žalobce obdržel vyrozumění o ústním jednání dne 25. 9. 2012, avšak omluvu doručil až dne 11. 10. 2012 (čtvrtek), přičemž ústní jednání bylo nařízeno na

pokračování

den 15. 10. 2012
 v 9:00 (pondělí) a o důvodech své nepřítomnosti musel zástupce žalobce vědět již 11. 9. 2012, kdy se konalo původní hlavní líčení, kvůli němuž se zástupce žalobce omlouval. Ohledně nenaplnění subjektivní stránky přestupku žalovaný vycházel z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2012, č. j. 1 As 22/2010-55 (zřejmě míněn rozsudek z uvedeného dne č. j. 1 As 22/2012-55, pozn. Nejvyššího správního soudu) a uzavřel, že žalobce měl a mohl vědět, že mu předchozí oznámení o pozbytí řidičského oprávnění má být doručeno, neboť řidičské oprávnění pozbyl v důsledku dosažení 12 bodů. Co se týká ověřovacího listu, žalovaný uvedl, že i pokud by mělo být vydávání ověřovacího listu správním řízením a pokud v něm rozhodovala osoba, která byla z rozhodování vyloučena, nejednalo by se o rozhodnutí nicotné, ale pouze nezákonné. I nezákonné rozhodnutí je však pro žalovaného závazné, dokud není pravomocně zrušeno. Žalovaný proto navrhoval, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

[4] Krajský soud rozsudkem ze dne 30. 1. 2014, č. j. 22 A 23/2013 - 61, žalobu proti napadenému rozhodnutí zamítl. Krajský soud předně uvedl, že v předvolání k ústnímu jednání správní orgán prvního stupně přesně specifikoval předmět řízení a uvedl jméno, příjmení i funkci oprávněné úřední osoby. Předvolání k ústnímu jednání tedy obsahovalo všechny náležitosti, které vyžaduje § 46 odst. 1 správního řádu. Krajský soud měl dále za prokázané, že zástupce žalobce již v den doručení předvolání k ústnímu jednání musel vědět, že se jednání nemůže zúčastnit, přesto ihned nekonal a teprve až za čtrnáct dní žádal o změnu termínu ústního jednání, a to pouhé dva dny před jeho konáním. Omluva tedy nebyla bezodkladná. Ohledně důvodnosti omluvy leželo důkazní břemeno na žalobci a správní orgán prvního stupně tedy neměl povinnost ověřovat, zda se zástupce žalobce účastní soudního jednání v jiné věci. K doručování fikcí krajský soud uvedl, že oproti trestnímu řízení lze ve správním doručovat fikcí a je tedy nutné vycházet z předpokladu, že žalobci bylo doručeno sdělení o pozbytí řidičského oprávnění a jestliže stěžovatel přesto řídil motorové vozidlo, byla naplněna i subjektivní stránka přestupku. S námitkou, že metrologické vlastnosti měřícího zařízení ověřoval tentýž subjekt, který je jeho výrobcem, což je dle stěžovatele nepřijatelné, krajský soud s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 3. 3. 2011, č. j. 7 As 18/2011-54, rozsudek ze dne 22. 12. 2010, č. j. 5 As 81/2009-101) uvedl, že právní úprava připouští, aby v daném případě výrobce silničních rychloměrů používaných při kontrole dodržování pravidel silničního provozu byl současně autorizovaným metrologickým střediskem.

[5] Proti rozsudku krajského soudu, podal žalobce (dále též „stěžovatel“) včas kasační stížnost, v níž uvedl, že napadá rozsudek z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel namítal, že přestupkové řízení ohledně přestupků dle § 125c odst. 1 písm. e) bod 1

a § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu nebylo řádně zahájeno. Oznámení o zahájení řízení stěžovatel obdržel pouze v případě přestupku dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 zákona o silničním provozu. K tomuto dále stěžovatel uvedl, že nikoho nelze předvolat k pokračování jednání o přestupku, ani pokračovat v projednávání přestupku, jestliže do té doby nebylo řízení o tomto přestupku zahájeno. Krajský soud tedy dle

názoru stěžovatele zaměnil oznámení o zahájení přestupkového řízení podle § 46 odst. 1 správního řádu s oznámením o konání ústního jednání ve věci podle § 49 odst. 1 správního řádu. Ve druhé námitce stěžovatel uvádí, že předpoklad, že termín hlavního líčení konaného ohledně zvlášť závažného zločinu vraždy, kvůli kterému zástupce stěžovatele zaslal omluvu s žádostí o odročení, byl jeho zástupci znám již dne 11. 9. 2012, je pouhou spekulací soudu. Dle stěžovatele si správní orgán mohl ověřit, že důvod neúčasti skutečně existuje, v souvislosti s čímž poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2010 č. j. 2 As 8/2009-95. Stěžovatel nabyl dojmu, že je z jednání omluven, a po dobu delší než jeden měsíc do doby vydání rozhodnutí nebyl správním orgánem vyrozuměn o tom, že tomu tak nebylo. V poslední námitce stěžovatel uvedl, že skutečnost, že oznámení o pozbytí řídicího oprávnění bylo doručeno fikcí, zcela vylučuje možnost zavinění v souvislosti s řízením bez řídicího oprávnění, neboť se stěžovatel s oznámením o pozbytí řídicího oprávnění nikdy fakticky neseznámil.

[6] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

II. Posouzení kasační stížnosti

[7] Stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek Krajského soudu vzešel (ustanovení § 102 s. ř. s.), kasační stížnost je včasná (ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s.) a přípustná, neboť nejsou naplněny důvody nepřipustnosti podle ustanovení § 104 s. ř. s.

[8] Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněného důvodu. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

[9] Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatel podal z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené „*nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.*“ Nesprávné posouzení právní otázky v předcházejícím řízení spočívá v tom, že na správně zjištěný skutkový stav byl krajským soudem aplikován nesprávný právní názor. Podle písm. b) téhož ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzených „*vad řízení spočívajících v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit.*“

[10] Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[11] Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil následující skutečnosti. Stěžovatel byl dne 21. 3. 2012 podroben silniční kontrole příslušníky Policie ČR. Při tom bylo

pokračování

zjištěno, že mu byla naměřena rychlost 171 km/h, po odečtení přípustné odchylky 165 km/h, dále stěžovatel neměl u sebe žádné doklady týkající se řidičského oprávnění a provozu vozidla. Kontrolou bylo rovněž zjištěno, že stěžovatel pozbyl řidičské oprávnění. Stěžovatel byl převezen na služebnu Policie ČR, kde s ním byl sepsán protokol o výslechu podezřelého ve věci podezření ze spáchání trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí. Okresní státní zastupitelství Nový Jičín odevzdalo dne 4. 4. 2012 věc orgánu příslušnému k projednání přestupku, tj. správnímu orgánu prvního stupně, neboť shledalo, že se nejedná o trestný čin, ale mohlo by se jednat o přestupek.

[12] Správní orgán prvního stupně zaslal dne 18. 4. 2012 stěžovateli oznámení o zahájení přestupkového řízení a předvolání, v němž se uvádí, že stěžovatel je obviněn ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 zákona o silničním provozu. Na ústní jednání konané 14. 5. 2012 se stěžovatel bez omluvy nedostavil. Z protokolu z tohoto jednání konaného v nepřítomnosti stěžovatele vyplývá, že správní orgán prvního stupně rozšířil obvinění o přestupky podle § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 a 125 odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu. Dne 20. 6. 2012 vydal správní orgán prvního stupně rozhodnutí, kterým uznal stěžovatele vinným ze spáchání tří uvedených přestupků a uložil mu pokutu 25.000 Kč a zákaz činnosti spočívající v řízení motorových vozidel po dobu jednoho roku. Stěžovatel podal proti tomuto rozhodnutí odvolání, k němuž přiložil plnou moc, kterou k zastupování v řízení zmocnil advokáta. Žalovaný dne 3. 9. 2012 rozhodnutí správního orgánu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Rozhodnutí odůvodnil tím, že správní orgán prvního stupně rozšířil obvinění o dva přestupky, toto však stěžovateli neoznámil a neumožnil mu tak uplatnit svou obranu a vyjádřit se k těmto nově vzneseným obviněním.

[13] Následně správní orgán prvního stupně zaslal stěžovateli a jeho zástupci Předvolání obviněného – pokračování ústního jednání ze dne 24. 9. 2012, v němž uvedl, že předmětem jednání je obvinění stěžovatele ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 3, § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 a 125 odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, včetně popisu jednání stěžovatele, v kterém správní orgán spatřoval uvedené přestupky. Předvolání bylo stěžovateli doručeno 2. 10. 2012 a jeho zástupci 25. 9. 2012, ústní jednání se mělo konat 15. 10. 2012. Dne 11. 10. 2012 byla správnímu orgánu prvního stupně doručena omluva zástupce stěžovatele z jednání, v níž je uvedeno, že v den ústního jednání bude zástupce stěžovatele celý den na hlavním líčení u Městského soudu v Praze v trestní věci vedené pod sp. zn. 4 T 6/2012, což bylo doloženo vyrozuměním o odročení jednání. Dne 15. 10. 2012 správní orgán prvního stupně projednal předmětnou věc v nepřítomnosti stěžovatele a jeho zástupce.

[14] K námitce absence řádného zahájení přestupkového řízení lze konstatovat následující. Podle § 46 správního řádu je řízení z moci úřední zahájeno dnem, kdy správní orgán oznámil zahájení řízení účastníkovi uvedenému v § 27 odst. 1 doručením oznámení nebo ústním prohlášením, a není-li správnímu orgánu tento účastník znám, pak kterémukoli jinému účastníkovi. Správní řád v § 46 odst. 3 připouští situaci, aby byl spolu s oznámením o zahájení řízení proveden další úkon v řízení. Zahájení řízení tak může být spojeno i s předvoláním k ústnímu jednání, pokud toto předvolání naplňuje náležitosti stanovené § 46 odst. 1 správního řádu. Tento závěr podporuje i dostupná odborná literatura (viz též Jemelka, L., Pondělíčková, K., Bohadlo, D. Správní řád. Komentář. 4.

vydání. Praha : C. H. Beck, 2013, s. 216 – 223). Oznámení o zahájení řízení musí obsahovat označení správního orgánu, předmět řízení, jméno, příjmení, funkci nebo služební číslo a podpis oprávněné úřední osoby. Písemnost ze dne 24. 9. 2012, nadepsaná jako „Předvolání obviněného-pokračování ústního jednání“ obsahovala veškeré náležitosti, které vyžaduje § 46 odst. 1 správního řádu pro oznámení o zahájení řízení, a proto bylo tímto úkonem řízení ve věci přestupků dle § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 a § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu řádně zahájeno. V kontextu nyní projednávaného případu, kdy správní orgán prvního stupně jednal na základě pokynu žalovaného vysloveného v předchozím zrušovacím rozhodnutí z 3. 9. 2012, se přitom nejednalo o žádné překvapení pro stěžovatele, naopak stěžovatel byl o novém rozsahu obvinění dostatečně informován a mohl se hájit proti obvinění ze všech přestupků, které mu byly kladeny za vinu.

[15] Ohledně námitky, že stěžovatel měl být seznámen s podklady i po konaném ústním jednání, aby k nim mohl vznášet připomínky, Nejvyšší správní soud podotýká, že účastník řízení si sám nemůže učinit právně relevantní úsudek o tom, kdy je shromažďování podkladů rozhodnutí ukončeno (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. listopadu 2003

č. j. 7 A 112/2002-36, publ. pod č. 303/2004 Sb. NSS). Smyslem ústního jednání v přestupkovém řízení je právě shromáždění podkladů pro rozhodnutí, vyjádření se obviněného k nim a vydání rozhodnutí ve věci (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. února 2006, č. j. 1 As 19/2005-71). Proto pokud se obviněný ústního jednání nezúčastní, musí být srozuměn s tím, že správní orgán rozhodne věc na ústním jednání v jeho nepřítomnosti, jak je to obvyklé (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 10. 2013 č. j. 6 As 29/2013-87). Ohledně skutečnosti, že rozhodnutí bylo vydáno měsíc po konání nařízeného ústního jednání, Nejvyšší správní soud zastává názor, že vydání rozhodnutí až po ústním jednání s určitou časovou prodlevou sice představuje vadu řízení (viz např. rozsudek ze dne 4. 10. 2007, č. j. 4 As 4/2007-46), je však nutno dodat, že tato vada zpravidla nemá vliv na zákonnost rozhodnutí (viz např. rozsudky ze dne 14. 10. 2010,

č. j. 5 As 1/2010-76, a ze dne 3. 4. 2014, č. j. 7 As 126/2013-19). Tak je tomu i v nyní projednávaném případě, kdy sice správní orgán prvního stupně rozhodl s odstupem téměř jednoho měsíce od ústního jednání, avšak ze spisu vyplývá, že zjišťování skutkového stavu bylo uzavřeno při ústním jednání a po jeho skončení již správní orgán prvního stupně nezískal jakékoli další podklady a nečinil žádné úkony, k nimž by se stěžovatel mohl vyjadřovat. Z okolností případu bylo jasné, že správní orgán prvního stupně hodlá rozhodnout ke dni ústního jednání. Pokud následně faktické vydání rozhodnutí správního orgánu prvního stupně následovalo až s odstupem několika týdnů, je zřejmé, že se jednalo o dobu potřebnou pro písemné vyhotovení a vypravení rozhodnutí a stěžovatel se nemohl domnívat, že tento odstup je spojen s dalšími procesními úkony, případně s uznáním důvodnosti omluvy jeho zástupce z ústního jednání.

[16] Lze tedy uzavřít, že stěžovatel se řádně neomluvenou neúčastí na ústním jednání připravil o možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí v řízení před správním orgánem prvního stupně. Této skutečnosti si měl být vědom, a to nejen proto, že byl již ve správním řízení zastoupen advokátem, ale především jej správní orgán prvního stupně v předvolání k ústnímu jednání řádně poučil o možnosti projednat přestupek v jeho

pokračování

nepřítomnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 10. 2012, č. j. 6 As 29/2013 - 87).

[17] Nejvyšší správní soud se neztotožňuje s námitkou stěžovatele, že omluva jeho právního zástupce z nařízeného jednání byla řádná. Předložená omluva totiž nenaplnovala požadavek náležité omluvy podle § 74 odst. 1 přestupkového zákona, neboť nebyla řádně odůvodněna a nebyla učiněna s dostatečným časovým předstihem.

[18] Zástupce stěžovatele jako advokát při zastupování nepostupoval zcela správným způsobem v souladu s požadavky, které na něj jakožto na profesionálního poskytovatele právních služeb lze klást. Zástupci stěžovatele totiž bylo ve věci přestupkového řízení proti stěžovateli řádně doručeno předvolání k ústnímu jednání již dne 25. 9. 2012, tj. v předstihu cca 3 týdnů. Na tom nic nemění ani fakt, že správní orgán prvního stupně nesprávně doručoval předvolání k ústnímu jednání poštou na adresu advokátní kanceláře, namísto do zřízené datové schránky. Bylo totiž rozhodující, že zástupci stěžovatele bylo předvolání dne 25. 9. 2012 prokazatelně doručeno, tj. nedošlo k doručení fikcí, které by v takovém případě nebylo aplikovatelné (k tomuto srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2010,

č. j. 1 As 90/2010-95). Omluva nebyla učiněna bezodkladně, neboť byla doručena žalovanému až ve čtvrtek 11. 10. 2012, přičemž ústní jednání bylo nařízeno na pondělí 15. 10. 2012 v 9:00 hodin ráno. V dané věci je nutné zohlednit, že správní orgány hodnotí náležitost omluvy i s ohledem na dosavadní průběh řízení. Správní orgán prvního stupně tedy musel vzít do úvahy vážnost vzneseného obvinění z přestupku a relativně krátkou prekluzivní lhůtu pro zánik odpovědnosti za přestupek, jakož i to, že stěžovatel se bez náležité omluvy nedostavil ani k předchozímu ve věci nařízenému ústnímu jednání, které se konalo dne 14. 5. 2012. Omluva v nyní projednávané věci tedy především nebyla včasná. Jestliže stěžovatel označuje předpoklad krajského soudu, že jeho právnímu zástupci musel být znám termín soudního líčení, překrývajících se s termínem ústního jednání věci přestupku stěžovatele již 11. 9. 2012, za spekulaci, je nutné podotknout, že sám zástupce stěžovatele nijak nespecifikoval, kdy se o jednání dozvěděl. Tato námitka je ostatně nedůvodná již s ohledem k tomu, že pokud se zástupce stěžovatele o kolidujícím jednání u soudu dozvěděl před doručením předvolání na ústní jednání ve věci přestupku (ať již k jakémukoli konkrétnímu datu), bylo jeho povinností omluvu zaslat neprodleně po doručení tohoto předvolání dne 25. 9. 2012. Pokud však byl o soudním jednání vyrozuměn až po 25. 9. 2012, pak mělo v zásadě přednost dříve oznámené ústní jednání v přestupkové věci před později oznámeným soudním jednáním a povinností zástupce stěžovatele pak bylo omluvit se z tohoto kolidujícího soudního jednání.

[19] Nejvyšší správní soud se rovněž zabýval tím, zda je omluva z jednání z důvodu předvolání na hlavní líčení ve věci trestního řízení, ve kterém zástupce stěžovatele zastupoval poškozené, důvodná. V tomto ohledu došel k závěru, že nikoliv. K dané problematice již existuje judikatura jak Ústavního soudu, tak Nejvyššího soudu. Z nálezu Ústavního soudu ze dne 12. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 68/97 lze vyčíst, že *“v případech, kdy zástupce žádá soud, aby již nařízené jednání přeložil na jiný termín, není věcí obecného soudu, pokud uváděné důvody neshledá dostatečně závažnými- aby o svém odmítavém stanovisku k takové žádosti žadatele*

uvědomoval; i v takovém případě je věcí zástupce, zejména je-li jím advokát, aby se sám a závčas o osudu své žádosti přesvědčil a stanovisku obecného soudu přizpůsobil režim svého pracovního dne. Časová kolize zástupce mezi zastupováním u různých jednání (procesních úkonů) zpravidla není dostatečně závažným důvodem pro to, aby kterékoli již nařízené jednání (procesní úkon) bylo odročováno, neboť je na samotném zástupci, aby bez újmy na procesním postavení a zájmech zastupovaného nastalou kolizi podle své vůle a výběru řešil substitucí (§§ 16, 26 odst. 1 zák. č. 85/1996 Sb., o advokacii). Citovaný nálezn lze dále doplnit usnesením Ústavního soudu ze dne 5. 1. 2012, sp. zn. III. ÚS 3736/11, podle kterého „Není v zásadě povinností obecného soudu žádosti advokáta o odročení nařízeného jednání vždy vyhovět. Není dokonce ani jeho povinností - pokud advokátem uváděné důvody neshledá obecný soud dostatečně závažnými, aby advokáta o svém odmítavém stanovisku k takové žádosti žadatele uvědomoval; i v takovém případě je věcí zástupce, je-li jím advokát, aby se sám o osudu své žádosti závčas přesvědčil a stanovisku obecného soudu přizpůsobil režim svého pracovního dne. Jak je zřejmé z odůvodnění napadeného rozsudku, advokát nedodržel zásadu procesní obezřetnosti, neboť musel počítat i s možností, že jeho žádosti nebude vyhověno a bez rozumného důvodu se o osud vyřízení své žádosti dále nezajímal. Ani sama stěžovatelka nevyvinula jakoukoli aktivitu k řešení nastalé situace např. účasti na nařízeném jednání, v jehož průběhu mohla hájit svá procesní práva a zájmy v projednávané věci“. Nejvyšší správní soud v tomto odkazuje i na judikaturu Nejvyššího soudu, z níž vyplývá (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu z 22. 5. 2002, sp. zn. 29 Cdo 3063/2000, dostupné na www.nsoud.cz) že „[o]mlouvá-li účastník (jeho zástupce) svou neúčast při jednání časovou kolizí s jiným soudním sporem, může být jeho omluva ve smyslu § 153b odst. 1 o. s. ř. důvodná jen tehdy, jestliže soudu oznámí také konkrétní údaje o tom, proč se nemůže jednání zúčastnit, zejména jaké jiné jednání mu brání v účasti (v jaké věci a u jakého soudu), kdy se o něm dozvěděl (že k němu byl předvolán dříve než k jednání, z něhož se omlouvá) a že časovou kolizi více jednání již nebylo možné vyřešit jinak (např. substitucí)“. Zástupce stěžovatele žádnou z těchto skutečností ve své omluvě neuvedl, pouze konstatoval, že pokud měl správní orgán o kolizi pochybnosti, mohl si od právního zástupce stěžovatele vyžádat doplnění nebo případně učinit telefonický dotaz na Městském soudu v Praze. Rozhodné skutečnosti, které by umožňovaly důvodnost omluvy posoudit, nevyplývají ani z vyrozumění o odročení jednání předloženého zástupcem stěžovatele k omluvě – zejména z něj nelze zjistit, zda a které osoby vystupující v předmětném trestním řízení zástupce stěžovatele zastupuje. Správní orgán však nemá při posuzování důvodnosti omluvy povinnost vyzývat stěžovatele k doplnění důvodů, pro které se omlouvá. Je především v zájmu stěžovatele resp. jeho zástupce, jehož si účastník řízení před orgány veřejné moci zvolil, aby se o osud podané žádosti zajímal. Výše uvedené závěry si výslovně přivlastnil i Nejvyšší správní soud v souvislosti s posuzováním náležitostí omluvy z ústního jednání konaného ve věci obvinění z přestupku (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 10. 2013, č. j. 9 As 6/2013 – 26). Stěžovatelem citovaná věta z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2010, č. j. 2 As 8/2009 – 95, je pak zcela nepřiléhavá, neboť mířila na možnost ověření důvodnosti omluvy ze strany správního orgánu v případech, kdy existuje podezření, že se obviněný snaží zmařit jednání s ohledem na běh prekluzivní lhůty, nikoliv na nutnost vyzývat k doložení dalších důvodů, pokud omluva zcela nepostačuje.

[20] Závěr správních orgánů o nedůvodnosti omluvy zástupce stěžovatele z nařízeného ústního jednání ve smyslu § 74 odst. 1 správního řádu je tedy správný.

pokračování

[21] Nejvyšší správní soud se neztotožnil ani s poslední námitkou, ve které stěžovatel tvrdil, že oznámení o dosažení 12 bodů mu bylo doručeno fikcí, tedy se o něm fakticky nedozvěděl, a proto nemohla být naplněna subjektivní stránka přestupku dle § 2 odst. 1 a § 3 zákona o přestupcích. Nejvyšší správní soud rozhodl ve skutkově srovnatelné situaci již rozsudkem ze dne 23. 10. 2012, č. j. 1 As 150/2012 - 33 a závěry vyslovené v tomto rozsudku jsou aplikovatelné i na nyní projednávanou věc: „Pro závěr, že pachatel měl a mohl vědět o tom, že řídí bez řidičského průkazu, je nutné mít najisto postaveno, že pachateli bylo rozhodnutí ukládající tuto sankci řádně doručeno. Právě skutečnost, že se vlivem své nedostatečné opatrnosti s tímto rozhodnutím nemohl fakticky seznámit, ačkoli by při zachování obecně uznávané míry opatrnosti měl, může vést k závěru o nevědomé nedbalosti při spáchání přestupku (...)stěžovatelka jako řidička věděla, že spáchala v rozhodné době větší množství dopravních přestupků. Její údajné subjektivní přesvědčení, podle něhož prý o dosažení 12 bodů nevěděla, respektive byla přesvědčena, že 12 bodů nedosáhla, nemohlo nic změnit na její obecné opatrnosti a povinnosti přebírat úřední zásilky.“ Není tedy pravda, že řidič není nevědomě nedbalý ve vztahu k přestupku řízení bez řidičského oprávnění jen proto, že mu bylo oznámení o dosažení 12 bodů doručeno fikcí. Řidič, který v takové situaci nepřebírá poštu na adrese trvalého pobytu, a spoléhá se bez přiměřených důvodů, že dvanácti bodů nedosáhl a řidičského oprávnění nepozbyl, zavinil porušení zákonem chráněných zájmů přinejmenším ve formě nevědomé nedbalosti [nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ač to vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl, srov. § 4 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích]. Opačný závěr by byl ostatně v rozporu s ustálenou judikaturou zdejšího soudu (srov. k uvedenému dále i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2012, č. j. 1 As 22/2012 - 55, body 48-55), kterou i v nyní projednávané věci Nejvyšší správní soud následuje (§ 17 odst. 1 s. ř. s.). Krajský soud tedy zcela správně dovodil v dané věci zavinění formou nevědomé nedbalosti.

III.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[22] Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud po přezkoumání napadeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě k závěru, že nebyly naplněny tvrzené důvody podání kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Kasační stížnost proto není důvodná a Nejvyšší správní soud ji podle § 110 odst. 1 druhé věty s. ř. s. zamítl.

[23] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl ve věci procesně úspěšný, proto nárok na náhradu nákladů řízení nemá; žalovanému pak dle obsahu soudního spisu žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, proto mu Nejvyšší správní soud nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. července 2014

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu